

יום ה', ל' בסיון א' דר"ח תמוז תשס"ח (03 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, ל' בסיון, הוא היום הראשון של ראש חודש תמוז.

= **זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!** = [תהלים קי"ח 24]

תמוז הוא נותריקון לראשי תיבות של: **ז**מני **ת**שובה **מ**משמשים **ו**באים, שתקופת תמוז (חודשי תמוז, אב ואלול) היא הזמן שקרב ובא יותר לימים הנוראים. לכן, גם: **ז**ריזים **מ**קדימים **ו**עושים **ת**שובה.
[ספר התודעה]

§§§

לפי מסורת ישראל, ראש חודש תמוז הוא יום פטירתו (וגם יום הולדתו) של **יוסף הצדיק**, בנה הבכור של רחל אמנו ופרנסם של בני ישראל במצרים.

בשנת תרח"ץ (1938-5698), הוצא להורג **שלמה בן יוסף**, איש האצ"ל, לאחר שנדון ע"י הבריטים על יריות לעבר אוטובוס ערבי. הוא היה היהודי הראשון שהועלה לגרדום בתקופת המנדאט, ואחד מעשרת הרוגי המלכות של דורנו.
[ספר המאה]

§§§

אהרון - מה חטא!?

"וּלְמָה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֶתְנוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא מָקוֹם זֶרַע וְתֹאנָה וְגִפְן וְרִמּוֹן וּמִיָּם אֵין לִשְׁתוֹת. ... וַיִּדְבֹּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. קַח אֶת-הַמָּטָה וְהַקְהֵל אֶת-הָעֵדָה אֹתָהּ וְאֶהְרֹן אַחִיד וְדַבַּרְתֶּם אֶל-הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמִיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִן-הַסֵּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת-הָעֵדָה וְאֶת-בְּעִירָם. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-הַמָּטָה מִלִּפְנֵי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ. וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶת-הַקָּהָל--אֶל-פְּנֵי הַסֵּלַע; וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמַעוּ-נָא הַמְרִים--הַמֶּן-הַסֵּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מִיָּם. וַיֵּרָם מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ וַיַּךְ אֶת-הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ--פַּעַמַּיִם; וַיֵּצְאוּ מִיָּם רַבִּים וַתִּשֹּׁת הָעֵדָה וּבְעִירָם. וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אֶהְרֹן יַעַן לֹא-הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל--לִכֵּן לֹא תָבִיאוּ אֶת-הַקָּהָל הַזֶּה אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-נָתַתִּי לָהֶם. הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר-רְבוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-ה'; וַיִּקְדָּשׁ בָּם. [במדבר כ' 5-13]

מדוע נענש אהרון על חטאו של משה? מדוע לא ניסה להתגונן בטענה שבעצם לא הוא זה שחטא במי-מריבה?

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהְרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" [שם כ', 12].
אם משה חטא - אהרון מה חטא!? משל לבעל חוב שבא ליטול גרנו של לווה, נטל שלו - ושל חבירו. אמר הלווה: אם אני חייב - שכיני מה חטא!? כך אמר משה: רבונו של עולם, אני - הקפדתי, אהרון - מה חטא!? לפיכך הקב"ה מקלסו: "וללוי אמר תמך ואורך לאיש חסידך - אשר נסיתו במסה, תריבהו על מי מריבה" [דברים ל"ג 8].

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

כניסת השבת	(ב"ש): 19 ²⁶	(י-ם): 19 ¹³	(ת"א): 19 ²⁸	(חיפה): 19 ²¹
צאת השבת	(ב"ש): 20 ²⁴	(י-ם): 20 ³¹	(ת"א): 20 ³³	(חיפה): 20 ³⁵

יום נעים, חודש טוב ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"חקת"** [במדבר י"ט 1 - כ"ב 1]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', ל' בסיון א' דר"ח תמוז תשס"ח (03 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

פרשנויות רבות ומגוונות נכתבו על החטא שמנע את כניסת משה לארץ. אך מגמתה העיקרית של דרשתנו איננה ביאור חטאו של משה, אלא דווקא הפניית תשומת ליבנו לכך שגם אהרן - שלכאורה לא חטא כלל וכלל - נענש בעקבות מי מריבה.

הדרשה מעלה שאלה חריפה זו בשלשה אופנים: ראשית-כל, כשאלתו של הדרשן ('אהרן מה חטא?!'), פעם נוספת כשאלה במסגרת המשל בו אהרן הוא שכנו של הלונה, ובפעם השלישית כשאלה המושמת בפיו של משה - שמנסה לסנגר על אחיו שלא חטא. אך בעוד שלשאלה מקדישה הדרשה יריעה נרחבת - הדרשה לכאורה איננה מציעה כל תשובה לשאלה הקשה.

במקום תשובה שתנסה להסביר מה היה החטא שבגללו נענש אהרן, הדרשה קובעת שאהרן זכה לשבח על כך שקיבל על עצמו את הדין, ולא ניסה להתגונן בפניו. הלונה שבמשל הוא שמנסה לגונן על שכנו, בעוד השכן עצמו שותק ומקבל את הדין - ובנמשל משה הוא שטוען לטובת אהרן, בעוד אהרן שותק.

שתיקתו של אהרן בדרשתנו, מזכירה לנו את מוכנותו לקבל על עצמו את הדין כאשר מתו שני בניו - "וידום אהרן" [ויקרא י' 3]. אך בעוד ששם התורה ציינה את החטא "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם" [שם 1] - והשאלה היתה רק לגבי חומרת העונש, נראה שבמקרה שלנו אהרן לכאורה כלל לא חטא - כך שנראה שיש למצוא נימוק לקבלת הדין על ידי אהרן.

יתכן שהתשובה לשאלה מדוע היה ראוי שאהרן יקבל עליו את הדין - נעוצה דווקא בהבנת חטאו של משה. לפי דרשתנו חטאו של משה היה קשור להקפדתו על ישראל, ולכשל התקשורת שנוצר בינו לבין העם. תפקידו הראשוני של אהרן (הקודם עוד להיותו כהן!) הוגדר במעמד הסנה: "וְדַבֵּר הוּא (=אהרן) לְךָ אֶל הָעָם, וְהָיָה הוּא יְהִי לָךְ לִפָּה - וְאַתָּה תִּהְיֶה לוֹ לְאַלְקִים" [שמות ד' 16].

דווקא בשל היותו של משה "איש האלקים" זקוק הוא למתווך שיקשר בינו לבין העם. **דורשי רשומות מצאו את תכונותיהם של שני האחים בשם אביהם "עמרם" - אהרן היה מחובר ל'עם', בעוד שמשה היה עם 'רם', ויחדיו העבירו את המסר האלוקי בצורה שתקבל על לב בני אדם.**

אהרן הבין שאף על פי שמשה הוא שחטא בפועל בכך ש'הקפיד' על העם - האחריות לחטא זה של משה רובצת בעקיפין גם על כתפיו. תפקידו של אהרן היה לוודא שמקרים שכאלה לא יקרו - שכן תפקידו היה לפשר ולגשר בין אחיו לבין אחיו. אהרן היה יכול לנסות להתחמק מן האחריות בטענה שהוא רק 'שכנו של הלונה', אלא שהוא ראה את עצמו כשותף מלא לאחיו-שכנו: שותף להצלחות - אך שותף גם לכשלונות.

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

כניסת השבת	(ב"ש): 19 ²⁶	(י-ם): 19 ¹³	(ת"א): 19 ²⁸	(חיפה): 19 ²¹
צאת השבת	(ב"ש): 20 ²⁴	(י-ם): 20 ³¹	(ת"א): 20 ³³	(חיפה): 20 ³⁵

יום נעים, חודש טוב ושבת שלום ומבורך!

"חקת" [במדבר י"ט 1 - כ"ב 1]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', ל' בסיון א' דר"ח תמוז תשס"ח (03 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אנו מכירים את המציאות בה מנהיג מנסה לחמוק מאחריות, תוך טענה שיש לתלות את האשמה בשותפיו להנהגה - בעוד שלו אישית יש רק אחריות 'מיניסטריאלית', שולית או עקיפה. ממשלה ומאהרן ניתן ללמוד כי **מנהיגות אמיתית פועלת בצורה הפוכה**: בעוד שמשלה לוקח על עצמו את האחריות כולה - וטוען לניקיון כפיו של אחיו, אהרן רואה עצמו כשותף מלא לכשלון - ולמרות שכל חטאו היה רק בכך שלא הצליח לשנות את דרך התנהגותו של משה, הוא מקבל על עצמו את הדין. [\[http://www.kipa.co.il/pash/show.asp?id=21442\]](http://www.kipa.co.il/pash/show.asp?id=21442)

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

כניסת השבת	(ב"ש): 19 ²⁶	(י-ם): 19 ¹³	(ת"א): 19 ²⁸	(חיפה): 19 ²¹
צאת השבת	(ב"ש): 20 ²⁴	(י-ם): 20 ³¹	(ת"א): 20 ³³	(חיפה): 20 ³⁵

יום נעים, חודש טוב ושבת שלום ומבורך! פרשת השבוע: "**חקת**" [במדבר י"ט 1 – כ"ב 1]
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.